

PREUZIMANJE DUGA

1. UVODNE NAPOMENE

U jednom obveznopravnom odnosu moguće je promijeniti bilo vjerovnika (putem cesije) bilo dužnika (u vidu preuzimanja duga, pristupanja dugu ili preuzimanja ispunjenja). Najpoznatija i najkarakterističnija promjena subjekta obveze na dužničkoj strani je preuzimanje duga. Preuzimanje duga propisano je odredbama čl. 96. do 100. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br. 35/05, 41/08) na sadržajno istovjetni način, osim zanemarivih terminoloških razlika, kao i ranije važećim Zakonom o obveznim odnosima (Narodne novine br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01) pa je stoga i sudska praksa iz razdoblja primjene ZOO/78 i nadalje aktualna.

2. UGOVOR O PREUZIMANJU DUGA

Prema odredbi čl. 96. st. 1. ZOO-a dug se preuzima ugovorom između dužnika i preuzimatelja, na koji je pristao vjerovnik, a prema st. 2. toga članka o sklopljenom ugovoru može vjerovnika izvijestiti svaki od njih, i svakomu od njih može vjerovnik priopćiti svoj pristanak na preuzimanje duga. Smatra se da je vjerovnik dao svoj pristanak ako je bez ograde primio neko ispunjenje od preuzimatelja, koje je ovaj učinio u svoje ime (čl. 96. st. 3. ZOO-a), a ugovaratelji, a i svaki od njih napose, mogu pozvati vjerovnika da se u određenom roku očituje, pristaje li na preuzimanje duga, pa ako se vjerovnik u određenom roku ne očituje, smatra se da nije dao svoj pristanak (čl. 96. st. 4. ZOO-a). Odredbom čl. 96. st. 5. ZOO-a propisano je da ugovor o preuzimanju duga ima učinak ugovora o preuzimanju ispunjenja sve dok vjerovnik ne bude dao svoj pristanak na ugovor o preuzimanju duga, ili odbije dati svoj pristanak.

Da bi ugovor o preuzimanju duga uopće proizveo pravni učinak vjerovnik mora dati svoj pristanak na isti, a kako ZOO ne propisuje kad vjerovnik može dati taj svoj pristanak, očito je da do toga može doći prije sklapanja samog ugovora, istovremeno sa sklapanjem ugovora, ali i nakon njegova sklapanja. Dakle, sam ugovor između dužnika i preuzimatelja, ukoliko na njega ne pristane vjerovnik, ne dovodi do promjene subjekta obveze na strani dužnika i u tomu se ugovor o preuzimanju duga upravo razlikuje od ugovora o ustupanju tražbine (cesije), jer potonji ugovor proizvodi pravni učinak već samim sklapanjem. Osim toga, vjerovnik može i uvjetovati svoj pristanak na ugovor o preuzimanju duga, no ZOO ne propisuje moguće načine uvjetovanja pristanka.

Vjerovniku nije niti može biti svejedno tko mu je novi dužnik, obzirom da je moguće da je novi dužnik insolventan ili da se radi o osobi koja ne ulijeva povjerenje vjerovniku glede ispunjenja obveze pa je upravo stoga, hoteći zaštititi interes vjerovnika, zakonodavac izričito zatražio njegov pristanak na ugovor o preuzimanju duga sklopljen između dužnika i preuzimatelja i bez takvog pristanka vjerovnika preuzimatelj ne može stupiti na mjesto dužnika. O sklopljenom ugovoru vjerovnika može izvijestiti bilo dužnik bilo preuzimatelj, a vjerovnik svoj pristanak (ili protivljenje) može priopćiti svakomu od njih. Zakonom nije propisano u kojemu obliku vjerovnik treba dati svoj pristanak pa se stoga može zaključiti da on svoj pristanak može dati u bilo kojemu obliku, a ukoliko se preuzima dug iz formalnog ugovora onda u takvom slučaju i pristanak vjerovnika također treba biti u istomu obliku.

Svoj pristanak vjerovnik može dati izričito i prešutno, time što prešutna suglasnost treba biti izražena na jasan i nedvosmislen način. Za prešutni pristanak vjerovnika trebaju biti kumulativno ispunjene dvije pretpostavke: 1. da je vjerovnik ispunjenje od preuzimatelja duga primio bez ikakvih primjedbi i 2. da je preuzimatelj duga na jasan i nedvojben način ukazao vjerovniku da je upravo on izvršio ispunjenje kao svoju obvezu. Recentna sudska praksa zauzela je stav da vjerovnik svoj pristanak može dati i konkludentnim radnjama.

Ako vjerovnik odbije dati svoj pristanak na ugovor o preuzimanju duga ili se u određenom roku uopće ne izjasni, tada ugovor nema pravni učinak prema vjerovniku, ali ima pravni učinak prema strankama toga ugovora i to kao ugovor o preuzimanju ispunjenja.

Iz ugovora o preuzimanju duga ne mora biti razvidna osnova njegovog sklapanja, a koja je značajna samo za interni odnos dužnika i preuzimatelja, a ne i za odnos prema vjerovniku. Najčešće se radi o preuzimanju duga poradi opstojnosti ranijeg duga preuzimatelja prema dužniku i davanju zajma dužniku, a ima i slučajeva kada preuzimatelj zapravo želi izvršiti čin darovanja dužniku u vidu isplate duga umjesto njega. U pravilu, mogu se preuzeti svi dugovi i to cjelokupni dug ili samo njegov dio, osim onih koji su strogo osobne naravi odnosno kod kojega su svojstva dužnika bitna za ispunjenje obveze.

3. PRAVNI UČINCI PREUZIMANJA DUGA

3.1. Kad je dug osiguran hipotekom

Prema odredbi iz čl. 97. st. 1. ZOO-a kad je prilikom otuđenja neke nekretnine na kojoj postoji hipoteka ugovoreno između pribavitelja i otuđitelja da će pribavitelj preuzeti dug prema hipotekarnom vjerovniku, smatra se da je hipotekarni vjerovnik dao pristanak na ugovor o preuzimanju duga, ako ga, na pisani poziv otuđitelja, nije odbio u roku od tri mjeseca od primitka poziva. U pisanom pozivu vjerovniku se mora skrenuti pozornost na ovu posljedicu, inače će se smatrati kao da poziv nije upućen (čl. 97. st. 2. ZOO-a).

Naime, ukoliko vlasnik nekretnine koja je opterećena hipotekom, proda svoju nekretninu trećoj osobi, od toga trenutka hipotekarni vjerovnik umjesto jednog ima zapravo dva dužnika i to otuđitelja (prijšnjeg dužnika) kao osobnog dužnika i pribavitelja (novog dužnika) kao hipotekarnog dužnika. Stoga ZOO i dopušta u takvom slučaju da se prijašnji i novi vlasnik mogu sporazumjeti o preuzimanju duga, radi kojega je i upisana hipoteka na prodanoj nekretnini. O preuzimanju duga otuđitelj (prijšnji vlasnik) nekretnine mora u pisanom pozivu obavijestiti hipotekarnog vjerovnika, a hipotekarni vjerovnik može prihvatiti ili odbiti preuzimanje toga duga. Ukoliko hipotekarni vjerovnik prihvati preuzimanje, tada samo pribavitelj (novi vlasnik) nekretnine ima obvezu vraćanja duga, a otuđitelj (prijšnji vlasnik) se oslobađa svoje obveze. No, ako hipotekarni vjerovnik ne želi odobriti preuzimanje duga, on o tomu svomu protivljenju mora obavijestiti prijašnjeg dužnika jer se, u protivnomu, ukoliko hipotekarni vjerovnik izričito ne odbije preuzimanje duga u roku od tri mjeseca, smatra da je pristao na preuzimanje duga. U pisanom pozivu hipotekarnom vjerovniku se mora skrenuti pažnja na ovu posljedicu, obzirom da se, u protivnomu, osnovom neoborive zakonske predmnjeve smatra kao da poziv hipotekarnom vjerovniku nije ni upućen.

3.2. Promjena dužnika

Preuzimanjem duga preuzimatelj stupa na mjesto prijašnjeg dužnika, a ovaj se oslobađa obveze (čl. 98. st. 1. ZOO-a), ali ako je u vrijeme vjerovnikova pristanka na ugovor o preuzimanju duga preuzimatelj bio prezadužen, a vjerovnik to nije znao niti je morao znati, prijašnji dužnik ne oslobađa se obveze, a ugovor o preuzimanju ima učinak ugovora o pristupanju dugu (st. 2. istoga članka). Prema

odredbi iz čl. 98. st. 3. ZOO-a između preuzimatelja i vjerovnika postoji ista obveza koja je dotle postojala između prijašnjeg dužnika i vjerovnika.

Od trenutka kad vjerovnik da svoj pristanak na ugovor o preuzimanju duga sklopljen između dužnika i preuzimatelja, nastaje trostrani pravni posao (odnos) osnovom kojega se prijašnji dužnik u cijelosti oslobađa svoje obveze prema vjerovniku, jer je na njegovo mjesto stupio novi dužnik – preuzimatelj. S promjenom osobe dužnika ne mijenja se (i) sadržaj obveze koja je dotada postojala između prijašnjeg dužnika i vjerovnika. Dakle, vjerovnik može zahtijevati od novog dužnika (preuzimatelja) ispunjenje samo onih obveza koje je prije preuzimanja duga mogao zahtijevati (i) od prijašnjeg dužnika pa stoga do promjene sadržaja predmeta obveze između novog dužnika i vjerovnika može doći samo sporazumno.

Međutim, odredbom čl. 98. st. 2. ZOO-a propisana je i iznimka pa se tako (prijašnji) dužnik ipak ne oslobađa svoje obveze prema vjerovniku u slučaju ako je u vrijeme vjerovnikovog pristanka na ugovor o preuzimanju duga preuzimatelj bio prezadužen, a vjerovnik to nije znao niti je mogao znati. Dakle, da bi došlo do primjene te odredbe, koja ima za cilj zaštitu vjerovnika, potrebno je da se kumulativno ispune obje spomenute pretpostavke. U takvom se slučaju prijašnji dužnik ne bi oslobodio svoje obveze, a ugovor o preuzimanju duga imao bi učinak ugovora o pristupanju dugu. S tim u svezi valja istaknuti kako zakonodavac od vjerovnika u takvim slučajevima zahtijeva veći stupanj pozornosti, propisan odredbom čl. 10. st. 2. ZOO-a (pažnja dobrog stručnjaka).

3.3. Sporedna prava

Odredbom čl. 99. st. 1. ZOO-a propisano je da sporedna prava koja su dotle postojala uz tražbinu ostaju i nadalje, ali jamstva i zalozi koje su dale treće osobe prestaju ako jamci i zalagodavci ne pristaju da odgovaraju i za novog dužnika, dok prema odredbi iz st. 2. toga članka ako nije što drugo ugovoreno, preuzimatelj ne odgovara za nenaplaćene kamate koje su dospjele do preuzimanja.

Sporedna prava vezana su uz glavnu tražbinu i dijele pravnu sudbinu glavnog duga. Opće načelo o akcesornosti sporenih prava vrijedi i kod ugovora o preuzimanju duga s iznimkom jamstva i zaloga. Jamstvo prestaje u slučaju preuzimanja duga jer je jamac svoj pristanak dao za prijašnjeg (konkretnog dužnika), a ne novog dužnika (preuzimatelja). Ukoliko je zalog dao dužnik on ostaje i nakon preuzimanja duga, no ukoliko je zalog dala treća osoba onda takav zalog prestaje preuzimanjem duga i zalagodavac ne odgovara za ispunjenje obveze od strane preuzimatelja. Moguće je i da jamac ili vlasnik založene stvari pristanu da odgovaraju i za novog dužnika, no u takvom se slučaju njihovo jamstvo mora posebno ugovoriti. Preuzimatelj duga ne odgovara za nenaplaćene kamate koje su dospjele do preuzimanja duga, ali se stranke mogu i drukčije sporazumjeti.

Ovdje je očito da je vjerovnik u nešto lošijem položaju nego što je bio prije preuzimanja duga, odnosno promjene dužnika, obzirom na činjenicu prestanka jamstva i zaloga, ukoliko jamci ili zalagodavatelji nisu dali svoj pristanak da odgovaraju i za novog dužnika. No, radi se o riziku s kojim je vjerovnik unaprijed upoznat i zbog toga se i traži njegov pristanak na ugovor o preuzimanju duga, obzirom da će isključivo on sam snositi sve pravne posljedice ukoliko nastavno (ipak) dođe u lošiji pravni položaj u odnosu na onaj u kojemu je bio prije promjene dužnika.

3.4. Prigovori preuzimatelja

Preuzimatelj može isticati vjerovniku sve prigovore koji proistječu iz pravnog odnosa između prijašnjeg dužnika i vjerovnika iz kojega potječe preuzeti dug, a i prigovore koje preuzimatelj ima prema

vjerovniku (čl. 100. st. 1. ZOO-a), no preuzimatelj ne može isticati vjerovniku prigovore koji potječu iz njegova pravnog odnosa s prijašnjim dužnikom, a koji odnos je bio temelj preuzimanja.

Uzimajući u obzir da se preuzimanjem duga obvezni odnos sadržajno (glede predmeta obveze) ne mijenja, onda je i logično da preuzimatelj duga načelno može isticati vjerovniku sve prigovore koje je mogao isticati i prijašnji dužnik (prigovor zastare, prigovor da je dug podmiren, prigovor da pravni odnos iz kojega potječe preuzeti dug nije nastao ili je naknado prestao, prigovor kojim se osporava opstojnost tražbine vjerovnika glede nevaljanosti pravnog posla i sl.), ali i prigovore koje on sam neposredno ima prema vjerovniku (prigovor prijeboja, prigovor otpusta duga nakon preuzimana i sl.). No, od toga postoje i dvije iznimke pa tako preuzimatelj duga ne može isticati vjerovniku prigovore osobne naravi koje je mogao istaknuti prijašnji dužnik kao ni prigovore koji potječu iz njegova pravnog odnosa s prijašnjim dužnikom, a koji odnos je bio temelj preuzimanja. To je logično, jer se vjerovnika ne tiču razlozi zbog kojih je treća osoba preuzela dug, niti oni imaju utjecaja na valjanost ugovora o preuzimanju duga. Stoga preuzimatelj duga ne može isticati, primjerice, prigovor prijeboja u svezi s tražbinom prijašnjeg dužnika prema vjerovniku.

4. IZ SUDSKE PRAKSE

1. U smislu odredbe čl. 446. st. 3. ZOO-a pretpostavlja se da je vjerovnik dao svoj pristanak ako je bez ograde primio neko ispunjenje od preuzimatelja, a koje je ovaj učinio u svoje ime. U konkretnom slučaju drugotuženik je izvršio dvije uplate u korist tužitelja naznačivši da plaća troškove pripreme građevinskog zemljišta za prvotuženika. Istina je da je tužitelj prihvatio te uplate te je priznao smanjenje duga prvotuženiku, no temeljem toga ne može se zaključiti da je dao pristanak na preuzimanje duga koji bi navodno ugovorili tuženici, a uplatom iznosa od 124.317.790 HRD u korist tužitelja drugotuženik je u stvari ispunjavao obvezu iz ugovora što ga je sklopio sa prvotuženikom te sklapanjem toga ugovora nije sklopljen ugovor o preuzimanju duga. U smislu odredbe čl. 296. st. 1. ZOO-a obvezu može ispuniti ne samo dužnik nego i treća osoba, pa tužitelj nije imao razloga protiviti se da drugotuženik uplaćuje troškove pripreme građevinskog zemljišta za prvotuženika.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, Rev-1153/06-2 od 15. ožujka 2007.

2. Naime, odredbom čl. 446. i 448. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br. 53/91 i dr. – dalje ZOO) predviđeno je preuzimanje duga ugovorom između dužnika i trećega uz vjerovnikov pristanak, sa učinkom promjene dužnika na način da stari dužnik ispada iz obveznopravnog odnosa, a na njegovo mjesto dolazi novi dužnik. Međutim, da bi se moglo raspraviti pitanje ostanka tuženika kao starog dužnika u obveznopravnom odnosu sa tužiteljem kao vjerovnikom, nije bez važnosti pitanje učinka zaključenog ugovora o preuzimanju duga i anexa tom ugovoru ukoliko vjerovnik u vrijeme davanja pristanka nije znao niti morao znati da je preuzimalac duga prezadužen. Naime, o tome ovisi da li se radi o ugovoru o preuzimanju duga (čl. 448. st. 2. ZOO) ili ovaj ima učinak ugovora o pristupanju dugu (čl. 451. ZOO). S tim u svezi, nisu bez važnosti rezultati raspravljanja u postupku vođenja pred Trgovačkim sudom u Zagrebu, pod posl. br. P-543/01, bez obzira na ondje postavljeni tužbeni zahtjev. Prema tome, sudovi se, zbog pogrešnog pravnog pristupa, nisu bavili pitanjem učinka zaključenog ugovora o preuzimanju duga, zajedno s anexom tom ugovoru u svijetlu odredbe iz čl. 448. st. 2. ZOO, zbog čega nije bilo moguće ispitati niti pravilnost u primjeni materijalnog prava, tj. da li se obveza tuženika kao starog dužnika zaključenim ugovorom ugasila prema vjerovniku, ovdje tužitelju.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, Rev-111/06-2 od 29. kolovoza 2007.

3. U dosadašnjem postupku nižestupanjski sudovi su utvrdili da je Z. G. kao direktor tuženika preuzeo robu i obvezu isplate duga tvrtke M. d.o.o. iz O. prema tužitelju, kao jedan od suvlasnika te firme uz suglasnost ostale dvojice suvlasnika, te da je tužitelj pristao na takvo preuzimanje duga od strane tuženika, što proizlazi iz činjenice da je direktor tuženika o preuzimanju duga obavijestio A. V.,

samostalnog referenta prodaje kod tužitelja, koja je na kartici M. izmijenila naziv firme i upisala A. – tuženika. Po toj osnovi kao i za robu isporučenu tuženiku, tuženik da duguje tužitelju sporni iznos. Revident osporava tako utvrđeno činjenično stanje, te ističe da su nižestupanjski sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo kada su sporni pravni odnos razriješili kroz primjenu odredbe čl. 446. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99; dalje ZOO), jer da nisu bile ispunjene pretpostavke da bi se moglo uzeti da je došlo do preuzimanja duga. Prema odredbi čl. 446. st. 1. ZOO dug se preuzima ugovorom između dužnika i preuzimatelja, na koji je pristao vjerovnik. Za sklapanje ugovora i pristanak vjerovnika nije propisana posebna forma. S obzirom na činjenično stanje kako su ga utvrdili nižestupanjski sudovi, pravilno je primijenjeno materijalno pravo, jer sklopljeni pravni posao između tuženika i M. ima sve elemente preuzimanja duga, kako ih određuje odredba čl. 446. ZOO.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, II Rev-132/1998-2 od 4. srpnja 2002.

4. Zapisnik sačinjen i potpisan po strankama predstavlja suglasje o zajednički utvrđenim nespornim činjenicama, dakle sadrži presumpciju istinitosti, koju svaka stranka može pobijati. Tuženik to ne čini, već jedino smatra da takav zapisnik nema značenje priznanja duga zato što voditeljica financijske službe nije imala posebne ovlasti za potpisivanje navedenog zapisnika. Međutim, u konkretnom slučaju, postupanje voditeljice financijske službe u obavljanju redovitih poslova ne može se smatrati zastupanjem trgovačkog društva iz čl. 41. Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine br. 111/03, 34/99, 121/99, 51/00 i 118/03 – u daljem tekstu: ZTD), već obavljanjem onih poslova koji po redovitom tijeku stvari uključuju poduzimanje određenih pravnih radnji, koje poduzima osoba u granicama poslova koje obavlja, kako izrijeком propisuje odredba čl. 43. st. 1. ZTD-a. Prema tome, na potpisivanje zajednički sastavljenog zapisnika o stanju međusobnih financijskih obveza bila je ovlaštena voditeljica financijske službe tuženika u granicama poslova koje je obavljala, što u konkretnom slučaju predstavlja pravovaljano priznanje financijske obveze tuženika, a u čemu je sadržano i priznanje duga, koji je takvim zapisnikom utvrđen.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, Rev-97/03-2 od 22. prosinca 2005.

5. Pogrešno je pravno stajalište tuženika da bi «Protokol» sklopljen među strankama predstavljao tužiteljevo preuzimanje duga tuženika u smislu odredbe čl. 446. ZOO-a, čime da bi njegova obveza otpala. Ovo stoga što u odnosu na inozemnu firmu od koje je uvezena sporna roba tuženik i nije figurirao kao dužnik, već tužitelj, koji je obvezu i ispunio temeljem ispostavljene mu fakture (robu je uveo kao komisionar, u svoje ime a za računu tuženika). Zato, kada tuženik formalno nije bio dužnik inozemnoj firmi, sklapanjem «Protokola» tužitelj nije mogao preuzeti njegov dug. Naprotiv, radilo se o priznanju duga kojeg je tuženik imao prema tužitelju.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, II Rev-225/1998-2 od 1. listopada 2002.

6. Pravilno su nižestupanjski sudovi primijenili odredbu čl. 448. st. 1. te čl. 449. st. 2. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99; dalje ZOO) u svezi odredbe čl. 446. ZOO kada su prihvatili tužbeni zahtjev jer su tuženici prilikom sklapanja ugovora o kupoprodaji nekretnina od S. A. i R. B. dana 28. listopada 1992. toč. 8. tog ugovora preuzeli dug koji je S. A. imao prema tužitelju za podignuti kredit i to su se obvezali ne samo da će platiti glavno dugovanje već i kamatu, pa se svi suprotni navodi revizije ne mogu prihvatiti. Tuženici su preuzeli dug koji je do tada prema tužitelju imao S. A. temeljem ugovora o kratkoročnom kreditu od 12. rujna 1991., tužitelj je od tuženika primio djelomično ispunjenje duga što ukazuje da je pristao na preuzimanje duga pa činjenica da tuženici sa tužiteljem kao bankom nisu sklopili ugovor nije od značaja za donošenje zakonite odluke u ovom predmetu.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, Rev-71/03-2 od 4. veljače 2004.

7. Neosnovano tužitelj u žalbi smatra da je ovlašten na potraživanje novčanih iznosa koje je tuženiku isplatio direktor tužitelja I. H. Naime, tužitelj je tijekom trajanja postupka izričito naveo da je predmetne dvije isplate izvršio direktor tužitelja na ime preuzimanja duga tužitelja, iako o tome nije sačinjen ugovor u pisanom obliku. Obzirom na takvu tvrdnju samog tužitelja, sud prvog stupnja je pravilno u tom dijelu prihvatio prigovor promašene aktivne legitimacije, obzirom da se prema čl. 446. st. 1. ZOO-a dug preuzima ugovorom između dužnika i preuzimatelja, na koji je pristao vjerovnik, a prema st. 3. pretpostavlja se da je vjerovnik dao svoj pristanak ako je bez ograde primio neko ispunjenje od preuzimatelja, koje je ovaj učinio u svoje ime. Stoga je u konkretnom slučaju, a temeljem odredbe čl. 448. st. 1. ZOO-a direktor tužitelja I. H. stupio na mjesto tužitelja, kao prijašnjeg dužnika, a ovaj se je oslobodio obveze, čime je prestao biti sudionikom obvezno-pravnog odnosa temeljem kojeg bi mogao osnovano potraživati novčani iznos naveden u toč. II izreke pobijane presude.

Županijski sud u Varaždinu, Gž-860/07-2 od 4. rujna 2007.

5. ZAKLJUČAK

Ugovor o preuzimanju duga je neformalni, konsenzualni, apstraktni i akcesorni ugovor. Preuzimanje duga predstavlja suprotnost ustupanju tražbine (cesiji), obzirom da u ovom slučaju dolazi do promjene dužnika u obveznom odnosu, dakle tzv. pasivne zamjene subjekata u obveznom odnosu. Pozitivna zakonska regulativa preuzimanja duga u našem pravnom poretku uređena je odredbama čl. 96. do 100. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br. 35/05, 41/08), a kojima u detaljno propisana međusobna prava i obveze između dužnika koji prenosi dug na novog dužnika, vjerovnika koji ostaje isti i kojemu dug treba isplati novi dužnik (preuzimatelj duga) i preuzimatelja duga kao novog dužnika, koji preuzima dug od prijašnjeg dužnika. Dug se preuzima ugovorom između dužnika i preuzimatelja na koji je vjerovnik pristao, a sve dok vjerovnik ne bude dao svoj pristanak na ugovor o preuzimanju duga te u slučaju da on odbije dati svoj pristanak, taj ugovor ima učinak ugovora o preuzimanju ispunjenja. Preuzimanjem duga obveza u cijelosti prelazi na preuzimatelja, osim u slučaju ako je u vrijeme vjerovnikovog pristanka na ugovor o preuzimanju duga preuzimatelj bio prezadužen, a vjerovnik to nije znao niti je morao znati pa se tada prijašnji dužnik (ipak) ne oslobađa svoje obveze. U pravilu se mogu preuzeti svi dugovi osim onih koji su u vezi sa osobnošću dužnika. Najbitniji učinak preuzimanja duga je u tomu da njime ne dolazi do promjene sadržaja postojeće dužnikove obveze prema vjerovniku zamjenjivanjem za neku drugu obvezu zbog koje bi prvotna obveza prestala.

Literatura:

1. Mladen Pavlović, Pravni učinci promjena subjekata u obvezno-pravnom odnosu, Informator br. 5006, Zagreb, 2002.
2. Bogoljub Rafaelli, Promjena dužnika u obveznom odnosu, Informator br. 5029, Zagreb, 2002.
3. Petar Klarić, Martin Vedriš, Građansko pravo, Narodne novine, 2008.
4. Boris Vizner, Komentar Zakona o obveznim (obligacionim) odnosima, Zagreb, 1978.
5. Zakon o obveznim odnosima, Narodne novine br. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01 i 117/03
6. Zakon o obveznim odnosima, Narodne novine br. 35/05, 41/08
7. www.sudska.praksa.vsrh.hr